

Strategisch Kader 2025-2028

Vastgesteld op de Algemene Ledenvergadering van 19 juni 2025

Context en urgentie

De Nederlandse longzorg staat onder toenemende druk. Met zo'n 1,2 miljoen patiënten met longziekten (waaronder naar schatting 600.000 mensen met COPD en een vergelijkbaar aantal met astma) blijft deze situatie om acute aandacht vragen. De ernst van de problematiek is zichtbaar in de jaarlijks 42.000 ziekenhuisopnames wegens ernstige benauwdheid. Niet voor niets staan longziekten op de vierde plaats van doodsoorzaken in ons land¹. De zorgkosten stijgen onhoudbaar snel, met zorgwekkende prognoses voor het komende decennium. Bovendien neemt de druk op zorgverleners toe, versterkt door dubbele vergrijzing en complexere zorgvragen.

Als verbindende schakel in het longzorgnetwerk heeft de Long Alliantie Nederland een unieke positie om verandering aan te jagen en te coördineren.

Speelveld

De Long Alliantie functioneert als netwerkorganisatie die alle relevante partijen in het longzorgdomein verenigt: zorgprofessionals, patiëntenorganisaties, wetenschappelijke verenigingen, kennisinstituten en bedrijven. Deze brede vertegenwoordiging vormt onze basis voor legitimiteit en slagkracht. We werken samen met stelselpartijen zoals het Zorginstituut Nederland (ZIN), Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en zorgverzekeraars. Ook onderhouden we nauwe banden met beleidsbepalende instanties, waaronder het ministerie van VWS en ZonMw. De samenwerking met zorgverzekeraars wordt belangrijker in ons beleid dan voorheen. Dit is nodig voor het betaalbaar houden van longzorg en om zorg te stimuleren die waarde toevoegt en goed aansluit bij wat patiënten nodig hebben.

We verbinden landelijke regie met regionale implementatie door kaders en richtlijnen voor zorgpaden en kwaliteitsstandaarden te bieden. Via bijeenkomsten en kennisuitwisseling helpen we regio's bij het vertalen van nationale standaarden naar hun lokale context, zonder zelf te implementeren. Zo faciliteren we landelijke verbeteringen én regionale optimalisatie.

Missie

De Long Alliantie verenigt alle partijen binnen het longenveld in een krachtige samenwerking om de zorg voor mensen met longaandoeningen te verbeteren. Met COPD en astma als primaire focus bundelen wij kennis, verbinden initiatieven, zijn we agendasettend en stimuleren we de implementatie van bewezen oplossingen. Door deze interdisciplinaire aanpak vormen we een belangrijke schakel in het optimaliseren van longzorg in Nederland, waarbij we streven naar duurzame en toekomstbestendige zorgoplossingen.

Visie

In 2028 hebben we substantiële stappen gezet naar significante verbeteringen in longzorg en het verkleinen van regionale kwaliteitsverschillen. Dit realiseren we door kennis en expertise strategisch te verbinden, met sterke nadruk op interdisciplinaire samenwerking waarbij zorgprofessionals, patiënten en andere betrokkenen hun krachten bundelen.

Als netwerkorganisatie opereren we daar waar verbetering en vernieuwing in de longzorg ontstaat. Vooral op de raakvlakken waar verschillende zorggebieden elkaar overlappen. We brengen samenhang waar fragmentatie heerst, bundelen expertise die versnipperd is en brengen innovaties in kaart die bijdragen aan betere kwaliteit van leven en maatschappelijke participatie van patiënten.

¹ [www.https://www.longfonds.nl](https://www.longfonds.nl)

De Long Alliantie versterkt de verbindingen tussen alle zorglijnen - van zelfzorg tot hooggespecialiseerde zorg - waardoor effectieve zorgoplossingen breder worden geïmplementeerd. Onze interdisciplinaire benadering richt zich op concrete resultaten: verbeterde kwaliteit van leven, versterkt zelfmanagement, doelmatiger zorggebruik, minder longaanvallen en verminderde ziekenhuisopnames.

Deze aanpak slaagt alleen wanneer leden hun kennis, expertise en netwerk actief inzetten voor onze gemeenschappelijke doelen. Door samenwerking creëren we een groter effect dan elk lid afzonderlijk zou kunnen bereiken: een bundeling van krachten die essentieel is om de longzorg in Nederland toekomstbestendig te maken.

Ons strategisch model

Onze strategie vertrekt direct vanuit de behoeften van mensen met longaandoeningen. We brengen in kaart waar in het zorgtraject samenwerking tussen verschillende zorgprofessionals de meeste waarde toevoegt. We zien dat goede longzorg verder reikt dan het ziekenhuis of de huisartsenpraktijk en zich uitstrekt tot in de dagelijkse leefomgeving van patiënten.

In onze aanpak passen we het vliegwielmechanisme toe: kennis en ervaring uit het ene traject benutten we actief in volgende trajecten. Deze kruisbestuiving voorkomt dat het wiel opnieuw uitgevonden wordt en versnelt verbeteringen in het hele longzorgdomein.

We richten ons inhoudelijk op drie onderling verbonden interventiegebieden die in samenhang tot betere longzorg moeten leiden.

1. Preventie

Onze focus ligt op secundaire en tertiaire preventie binnen de zorgketen met drie afzonderlijke prioriteiten:

Bewegen voor mensen met een longaandoening

We verankeren bewegen in de longzorg door zorgprofessionals praktische handvatten te bieden. We versterken de verbindingen tussen zorgprofessionals (zoals fysiotherapeuten) en het bredere beweegveld (waaronder beweegcoaches van gemeenten, buurtsportcoaches en andere lokale beweegaanbieders). Daarnaast dragen we bij aan de landelijke implementatie van bewezen effectieve beweeginterventies.

Vaccinaties voor mensen met een longaandoening

We dragen bij aan bewustwording over het belang van vaccinaties bij risicogroepen door gerichte kennisdeling en het faciliteren van gesprekken tussen betrokken partijen. We ondersteunen de verbinding tussen bestaande initiatieven en versterken relaties met organisaties als RIVM, NHG en wetenschappelijke verenigingen die primair verantwoordelijk zijn voor vaccinatiebeleid en -uitvoering.

Stoppen met roken & vaperen

We helpen ervoor te zorgen dat zorgverleners het stoppen-met-rokengesprek (en vaperen) standaard voeren met hun longpatiënten. De kennis en richtlijnen bestaan al. Wij richten ons op het wegnemen van drempels die zorgverleners ervaren bij dit gesprek. Door inspirerende voorbeelden en gerichte kennisdeling maken we het makkelijker voor zorgprofessionals om dit belangrijke onderwerp effectief te bespreken in de spreekkamer.

Voor primaire preventie (zoals de Rookvrije Generatie en luchtkwaliteit) kiezen we een ondersteunende rol bij de al gespecialiseerde partners.

2. Passende Zorg

2a. Diagnose en monitoring

We versterken de kwaliteit van diagnose en monitoring door bestaande richtlijnen en protocollen beter te verankeren in de dagelijkse praktijk. We richten ons specifiek op het verbeteren van een helder, volledig en tijdig diagnosetraject bij COPD en astma. Daarnaast focussen we op de systematische monitoring van bekende comorbiditeiten, zoals cardiovasculaire aandoeningen. Bij deze patiëntengroep ontbreekt vaak zowel het klinisch bewustzijn als de afstemming tussen zorgprofessionals, wat leidt tot gemiste kansen voor preventie en behandeling. Daarom stimuleren we betere samenwerking tussen verschillende medische vakgebieden en tussen alle zorgverleners. Deze domeinoverstijgende en transmurale aanpak is essentieel voor het realiseren van effectievere preventie- en behandeltrajecten.

Via ons platform faciliteren we kennisdeling tussen zorgprofessionals over effectieve diagnostische trajecten. We ondersteunen de implementatie van gevalideerde screeningsinstrumenten en protocollen die bijdragen aan het verminderen van praktijkvariatie en het verhogen van de diagnostische precisie.

Op landelijk niveau maken we ons hard voor de ontwikkeling van nationale kaders voor gestandaardiseerde diagnosecriteria en monitoringsparameters. Deze kaders zijn essentieel voor effectieve transmurale samenwerking en gegevensuitwisseling. We bepalen hierbij niet zelf de inhoudelijke aspecten van diagnostiek; deze expertise ligt bij andere partijen. Onze toegevoegde waarde ligt in het bevorderen dat bestaande kennis effectief wordt toegepast over de verschillende zorglijnen heen. Hiervoor stimuleren wij de ontwikkeling van gerichte hulpmiddelen zoals toolboxen en transmurale zorgpaden.

Bij digitale innovaties fungeren we als verbinder tussen zorgprofessionals, patiënten, technologieontwikkelaars en zorgverzekeraars. Onze kernwaarde ligt niet in het zelf ontwikkelen van technologie, maar in het identificeren, evalueren en verbinden van veelbelovende digitale oplossingen. We creëren een kennisplatform waar succesvolle innovaties zichtbaar worden gemaakt en delen inzichten over implementatievoorwaarden en gebruikerservaringen. Door deze expertisebundeling voorkomen we versnippering en bevorderen we doelgerichte innovatie die aansluit bij de werkelijke behoeften in het longzorgveld.

2b. Behandeling en zorgpaden

Voor COPD brengen we partijen samen rondom bewezen kwaliteitsstandaarden, waarmee we de bestaande zorginfrastructuur versterken. Zo stimuleren we de implementatie van de 'Kwaliteitsstandaard COPD longaanval met ziekenhuisopname' en het COMPASSION-programma voor palliatieve zorg. Door zorgprofessionals, verzekeraars en patiëntenorganisaties met elkaar te verbinden, kunnen zij zelf werken aan het verkleinen van regionale kwaliteitsverschillen. Hierbij is het belangrijk te erkennen dat een patiënt met COPD vaak zowel in de eerste als tweede lijn onder behandeling staat en dus tegelijkertijd een DBC (Diagnose Behandeling Combinatie) in beide lijnen kan hebben. Deze parallelle zorgtrajecten vragen om goede coördinatie en informatie-uitwisseling tussen zorgprofessionals om fragmentatie van zorg te voorkomen. Onze belangrijkste bijdrage ligt in het verbeteren van deze samenwerking over de lijnen heen.

Voor astma ontwikkelen we het 'Leef- en zorgpad Jong zijn met astma' dat naast medische zorg ook de thuissituatie, school en sport omvat. We verbinden zorgdomeinen en betrekken alle relevante partijen waaronder zorgprofessionals, patiënten, ouders en onderwijsinstellingen. Door geïntegreerde zorg te stimuleren, maken we het voor zorgverleners en andere betrokkenen makkelijker om samen te werken. Hiermee creëren we een basis voor effectiever zelfmanagement en zorg op maat. Door het delen van best practices streven we naar minder praktijkvariatie. Deze aanpak verbetert de gezondheidsuitkomsten en kwaliteit van leven voor kinderen en jongeren met astma.

We onderzoeken waar zich lacunes voordoen in de huidige COPD-behandeling en welke onvervulde zorgbehoeften (unmet needs) bestaan. Hierbij kijken we naar knelpunten in de zorgketen, onderbehandeling van specifieke patiëntgroepen, en mogelijkheden voor verbetering van de zorguitkomsten. Na deze analyse bepalen we of aanvullende handreikingen, zorgpaden of updates van bestaande materialen nodig zijn.

3. Medicatie en therapieën

Centraal staat het stimuleren van goed gebruik van inhalatiemedicatie door doorontwikkeling van het Zorgpad Inhalatiemedicatie en borging van kennisplatforms zoals inhalatorgebruik.nl. Gedegen instructie aan patiënten vormt hierbij de cruciale succesfactor. Via gerichte kennisuitwisseling tussen kennis- en opleidingsinstellingen, zorgprofessionals en patiëntenorganisaties zorgen we dat effectieve instructiemethoden breed worden gedeeld en toegepast.

Deze kennisdeling versterken we door het faciliteren van structurele samenwerking tussen alle betrokken partijen: zorgprofessionals, scholingsinstanties, zorgverzekeraars en patiëntenorganisaties. Samen ontwikkelen zij praktisch toepasbare oplossingen waarbij adequate instructie en monitoring plaatsvindt en onnodig wisselen van medicatie wordt voorkomen.

Daarnaast vervullen we een signalerende functie bij longmedicatiekortingen door knelpunten vroeg te identificeren en relevante partijen samen te brengen. We hebben een signalerende functie omtrent

vernevelen, thuisbeademen en zuurstoftherapie. Daarnaast volgen we actief de ontwikkelingen rond innovatieve biologicals en hun toepassingsmogelijkheden in de longzorg. Bij al deze zaken faciliteren we de dialoog tussen betrokken partijen zodat eventuele problemen ter sprake kunnen komen. Op deze manier creëren we het platform waar zorgprofessionals, fabrikanten, zorgverzekeraars en beleidsmakers gezamenlijk aan structurele oplossingen werken.

Tenslotte stimuleren we duurzame keuzes in medicatiegebruik door patiënten en zorgverleners te informeren over milieuvriendelijke alternatieven voor inhalatoren.

Netwerkfunctie als verbindende kracht

De netwerkfunctie van de Long Alliantie Nederland is van essentieel belang om het longzorgveld bijeen te brengen. Via deze verbindende rol blijven we verschillende perspectieven samenbrengen om regionale verschillen te verkleinen en zorgkwaliteit te verhogen.

Ons succes is sterk afhankelijk van actieve betrokkenheid van alle leden die hun kennis, expertise en netwerk inzetten voor onze gemeenschappelijke doelen. Door het organiseren van onder andere het jaarlijkse Long Alliantie Congres, thematische seminars, ronde tafels, expertmeetings, werkgroepen en digitale kennisplatforms creëren we de onmisbare ontmoetingsplaatsen waar professionals, patiëntvertegenwoordigers, beleidsmakers en andere stakeholders samenkomen.

Deze bijeenkomsten fungeren als strategische knooppunten waar interdisciplinaire samenwerking ontstaat, kennisdeling plaatsvindt en waar gezamenlijke agendavorming en implementatiestrategieën worden ontwikkeld. De netwerkfunctie is ons krachtigste instrument om verandering in het longzorgveld te realiseren.

We intensiveren daarom onze inzet op het organiseren van bijeenkomsten. Door consequent op inhoud het veld samen te brengen, bouwen we verder aan duurzame relaties en het wederzijds vertrouwen die nodig zijn om longzorg continu te verbeteren. Deze netwerkactiviteiten zijn daarmee niet alleen faciliterend, maar vormen een kernfunctie in het bereiken van onze doelstellingen.

Juni 2025